

Taliban'ın Afganistanı'nda

—
Anı
Biyografi
—

**Nagehan
Alçı**

Nagehan Alçı, 1977’de İstanbul Yeşilköy’de doğdu. İstanbul Erkek Lisesi’nin ardından Boğaziçi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler ve Siyaset Bilimi Bölümü’nden mezun oldu. Marmara Üniversitesi Almanca İşletme Bölümü’nde yüksek lisans yaptı.

Gazeteciliğe Hürriyet özel haber servisinde başladı.

Çukurova Medya Grubu’nun açtığı medya yöneticiliği sınavlarına girip 6 aylık medya eğitimi aldı ve Show Tv Ana Haber’e geçti, dış haberler servisinde editörlük ve simultane tercümanlık yaptı.

Akşam, Milliyet, Habertürk gazetelerinde muhabirlik ve köşe yazarlığı yaptı. Sky Türk, Kanal 24, Beyaz TV, CNN Türk, NTV kanallarında belgesel serileri, sohbet programları ve siyasi yorumculuk yaptı.

Halen Habertürk televizyonunda yorumculuk ve Habertürk.com’da köşe yazarlığı yapmaktadır.

İyi derecede Almanca, İngilizce, orta derecede İspanyolca ve Fransızca biliyor.

Özü Sözü Yirmibir ve *Darbenin Ayak Sesleri* adlı iki kitabın yazarıdır.

TALİBAN'IN AFGANİSTANI'NDA

Yazan: Nagehan Alçı

Editör: Kemal Küçükgedik

Yayın hakları: © 2023 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Temmuz 2023 / ISBN 978-625-6843-01-1

Sertifika no: 44919

Kapak ve sayfa tasarımı: Gökçen Yanlı

Baskı: Ana Basın Yayın Gıda İnşaat San. ve Tic. A.Ş.

Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. 2622 Sk.

Güven İş Merkezi, No: 6/13 Bağcılar - İSTANBUL

Tel. (212) 446 05 99

Sertifika No: 52729

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Taliban'ın Afganistanı'nda

Nagehan Alçı

İçindekiler

Giriş.....	13
Birinci Bölüm	23
Kabil yollarında	25
Dünyanın en zor noktasında beş saat	27
Silahlar, zırlı kapılar, tanklar... Kabil’de hayat devam ediyor	31
Bir Kabil düğününden notlar... ..	35
ABD’nin “trajik hata”sı bu masum çocuklardı... ..	41
Türk devletine hizmet etmiş bu insanları ateşe mi atacağız?	45
Röportajlar: Taliban Hükümet Sözcüsü Zabihullah Mücahid	49
Taliban’ın yaşayan en büyük komutanlarından Kari Selahaddin el Eyyubi	55
Afganistan eski Devlet Başkanı Hamid Karzai Taliban’ın yönetimi devralmasından sonra dünyadaki ilk TV röportajını Habertürk’e verdi:	63
Eski hükümette üst düzey yöneticilik yapmış RE anlatıyor:.....	71
İkinci Bölüm	77
Afganistan Eylül 2022.....	79
Bir yıl sonra yeniden Afganistan’da.....	83
Kabil’de ilk gün	85
Taliban’ın elinde 3,5 yıl tutsak kalan ve sonra Taliban’a katılıp Afganistan’a yerleşen Avustralyalı öğretmen anlattı: “Büyük bir aydınlanma yaşadım.”	87

Afganistan Geçici Hükümeti Sözcüsü Zabihullah Mücahid:	
“Kızların okula gitme sorununu inşallah çözeceğiz ama dünya karışmasın, bu bizim iç meselemiz.”	93
Afganistan eski Devlet Başkanı Hamid Karzai:	
“Ülkemin geleceği için endişeliyim ama o geleceği burada kalarak değiştirebilirim.”	99
Afganistan’da çoğunlukla ölünür ama bazen de yaşanır	109
Taliban’ın canlı bomba timinin başı, dört yıl Guantanamo’da yatmış, yeni hükümette ise bakanlık yapmış Müslüm Hakkani ile evinde konuştuk: “İnsanlarımız dolmuştu, herkes gönüllü oluyordu.”	113
Biri kaçmaya, diğeri kalmaya çalışan iki Afgan kadın, Afganistan’da kadının durumunu anlatıyor...	
Hangisi doğruyu söylüyor?	121
Bir yıldır saklanan eski üst düzey devlet yetkilisi: “Böyle giderse Afganistan’da kadınlar için bir gelecek olmayacak.”	125
Kadınlara iş sağlayan aktivist Nedime: “Kızların eğitimi elbette önemli ama önce gıda ve giysiye odaklanalım.”	129
Taliban Hükümeti Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Balki:	
“Uzlaşma Komisyonu kurduk, Eşref Gani dahil kaçanları geri çağırıyoruz.”	133
El Kaide lideri Zevahiri’nin öldürüldüğü binadan ve BM üssünden notlar.....	139
El Kaide lideri Zevahiri, Kabil’in göbeğinde, Yeşil Bölge’de yaşıyormuş!	143

Hayatın sorumluluğunu, anlamını ve mutluluğunu aynı anda hatırlatan sevgili kızlarım Ayşe Ela ve Betül Yasemin'e...

Beni Afganistan yolculuklarım sırasında sabır ve endişeyle belediler. Ama küçük yaşlarında yaşamın onlara sundukları en temel fırsatlar üzerine bu vesileyle düşündüklerine eminim...

Eşim Rasim Ozan'a da gitmem konusunda beni cesaretlendirip desteklediği için teşekkürlerimle...

Giriş

2021 Ağustosunu'nun sonlarıydı. Dünyanın gözü bir anda Afganistan'a döndü. ABD çekileceğini açıklamış, Taliban'ın Kabil'e ilerlediği haberleri gün gün ekranları kaplamaya başlamıştı.

Ancak konunun muhatapları ve önde gelen uzmanları dahil herkes bunun zaman alacağı konusunda hemfikirdi.

Öyle olmadı.

Televizyonlarımızın başında Taliban'ın birdenbire, neredeyse hiçbir zorlukla karşılaşmadan başkent Kabil'e girişini, tam yirmi yıl sonra yeniden iktidarı devralışını izledik.

O günleri hayatım boyunca unutmuyacağım.

Gözlerimizin önünde modern çağın en büyük insanlık dramlarından biri anbean gerçekleşti.

Binlerce insanın Taliban'dan kaçmak için Kabil Havaalanı'na nasıl akın ettiğini, can korkusuyla geçmişlerini arkalarında bırakarak nasıl uçaklara sığılmaya çalıştıklarını, nasıl bazılarının uçağın kanatlarından düşüp bazılarının kalabalıkta ezilerek can verdiğini, binlercesinin ise yer bulamayıp evlerine kaçtığını izledik. Evet, uzaktan sadece izledik. Ve eminim dünyada milyonlarca insan bu görüntüleri izlerken haline şükretmekle yetindi.

İçinde yaşadığımız çağdan, insanlığın ortak sorumluluk bilincinden bu kadar uzak olmasının yüzümüze çarpılmasından ve bencilliğin çekiciliği ile ataletin konforunun modern insanı böylesine sarıp sarmalamış olmasından o günlerde nasıl tiksindiğimi burada anlatmam zor.

Ancak size şunu söyleyebilirim:

Afganistan'ın başkentinde, 2021 Ağustosunun sonunda yaşanan bu dram bende hem büyük bir öfke uyandırdı hem de çok özlediğim gazetecilik heyecanını yeniden hatırlattı.

Orada olmalıydım. O insanlarla konuşmalı, o kâbusa tanık olmalı, anlatmak için bir şeyler yapmalıydım.

Bu sırada Habertürk'ten arkadaşım ve meslektaşım Mehmet Akif Ersoy'un Kabil'e ulaştığı haberini aldım.

Akif'in ilk görüntüleri ve aktarımını duyduğumda hissettiğim meslek heyecanını bugün hâlâ çok net hatırlıyorum. Oraya gitmiş olması, o görüntüleri sanal olmaktan çıkarması benim ve gazetecilik için çok anlamlıydı.

Günler günleri kovaladı. Afganistan'da yaşanan gelişmeler o on gün boyunca hayatımın odak noktası haline geldi.

NATO'nun Afganistan Kıdemli Sivil Temsilcisi olarak 2003-2006 arasında Kabil'de görev yapan deneyimli devlet adamı, eski TBMM Başkanı ve Dışişleri Bakanı Hikmet Çetin'i gazeteciliğe başladığım ilk yıllarda tanımıştım.

Bu süreçte öncelikle Sayın Çetin ile temas kurdum. Hem deneyimlerini hem gelişmelerin arka planını ondan dinledim.

Sonraki günlerde kendisine Afganistan'a gitme niyetimden bahsettim.

Tabii burada şunu da itiraf edeyim: Gazetecilik heyecanım gümbür gümbür gitmemi söylerken içimdeki anne de sürekli beni suçlayıp duruyordu.

"Nagehan sen eski Nagehan değilsin, artık iki çocuğun var. Sorumluluğunu unutma, onları bırakıp böyle riskli bir yere nasıl gidersin?"

Bu sesle iki hafta kavga ettiğimi buraya not düşeyim.

İnsanın başkalarıyla kavga etmesinden çok daha zordur kendiyle kavga etmesi. İçimdeki bir ben çıkıyor, öbür beni bastırıyor, sonra öbür ben geliyor diğerinin sesini kısma çalışıyordu.

Böyle böyle günler günleri kovaladı.

Hakkını teslim edeyim, sevgili meslektaşım Mehmet Akif (Ersoy) benim istek ve heyecanımı öğrenince Afganistan'a gelmem için kolları sıvadı. Rotayı ve gerekli izinler için ne yapmam gerektiğini uzun uzun anlattı.

Bu esnada Ciner Medya Grup Başkanımız Kenan Tekdağ ile de Afganistan'a gitme fikrimi paylaştım. Habertürk olarak orada olmama nasıl bakacağını sordum.

Kenan Bey beni sonuna kadar destekleyeceğini, şayet Taliban'la görüşüp Afganistan'daki gelişmeleri yerinden aktarabilirsem bunun çok faydalı bir iş olacağını söyleyerek ilk günden itibaren arkamda durdu.

Sanırım Kenan Tekdağ, Hikmet Çetin ve Akif olmasa içimdeki "temkinli anne" galip gelebilirdi.

Onların verdiği cesaret ve destekle kesin kararımı Kabil düştükten on gün sonra vermiştim ancak bu kez önümde iki engel vardı:

Birincisi ailem ve yakın çevremın endişesi, ikincisi Afganistan'da gerekli randevuları almak için bağlantı sağlamak, insanları ikna etmek...

İlkinin ikincisinden daha zor olduğunu itiraf edeyim, zira bizim ufaklıklar Ela ve Yasemin her akşam haber izlenen bir evde büyüdüğü için ABD'deki 6 Ocak baskını da Taliban'ın ne olduğunu ve Afganistan'da ne yaptığını da sekiz yaşın algılamasıyla ne kadar bilebiliyorlarsa o kadar biliyorlar.

Ben Afganistan deyince, Taliban'ı görmeye gidiyorum diye ekleyince başladılar ağlamaya.

Bıdıkları teskin etmek, ikna etmek bir anne olarak hayatımda herhalde en çok zorlandığım konulardan biri oldu, zira onlarla konuşurken bir yandan da "ya hakikaten başıma bir şey gelirse, ya mesleğim uğruna bencillik ediyorsam" iç sesim vicdanımı dürtüp duruyordu.

Çocuklardan sonra sırada sevgili anneciğim de vardı tabii endişeli yüzler listemde. Hakkını ödeyemem... Irak Savaşı sırasında Erbil ve Süleymaniye'ye giderken de 2006'da Lübnan

Savaşı'nın ortasına uçarken de tsunami nedeniyle yerle bir olmuş Sri Lanka'ya ulaşmaya çalışırken de onun anne yüreğini günlerce titrettim. Şimdi ben de bir anne olarak onu çok daha iyi anlıyorum. Ama gazetecilik ateşi ve merakını bilenler bilir. İçinize düştü mü, dünya bir yana, o ateş bir yana...

Annemi ikna edemesem de biraz teskin etmeyi başardım.

Gelelim eşim Rasim Ozan'a... Onu ikna etmem gerekmedi; bırakın ikna etmeyi, beni başından itibaren en çok cesaretlendiren, bana inanan ve vazgeçmek üzere olduğum anlarda karşıma dikilen o oldu. İçimdeki gazeteciyi desteklediği için kendisine teşekkür ederim. İtiraf edeyim, bazen benden kurtulmaya mı çalışıyor diye aklımdan geçmedi değil.

Sonrasında Afganistan'daki gerekli bağlantıları sağlayıp Habertürk Haber Merkezi'yle niyetimi paylaşınca işler iyice ciddiye bindi. Kanaldan bir kameraman istedim.

Sevgili Özgür Balaban'la böylece tanıştık. Habertürk'ün en deneyimli, en gözü kara, her şeyden önemlisi işini en çok ciddiye alan isimlerinin başında gelir Özgür.

Önce birlikte Ankara'ya gidip vizelerimizi aldık ve Sayın Hikmet Çetin'le bir araya gelerek bağlantı kuracağımız numaraları ve detayları gözden geçirdik. Afganistan'ı en iyi bilen isimlerden biri olarak arka planını detaylıca anlattı ve hazırladığı notları bizimle paylaştı.

Ardından vize için Afganistan Büyükelçiliği'ne gittik. Oradaki havayı hiç unutmuyacağım. Bağlı oldukları ve hizmet ettikleri devlet, bildikleri ve tanıdıkları haliyle ortadan kalkmış, otoritenin tam olarak kim olduğu belli değil ve büyükelçi haymatlos olacağı belirsiz bir gelecek için çalacak telefonu bekliyor...

"Taliban sizinle çalışacak mı?" diye sordum, umutlu ve politik bir cevap vermeye çalışsa da en sonunda "Bir süre burada kalırım. Ancak herhalde bir noktada ABD'de olan kız kardeşimin yanına gidebilirim" dedi. Dönecek bir vatan kalmamasının yarattığı ağır keder ve endişenin ne olduğunu o gün o büyükelçilik binasının tüm çalışanlarında çok net hissettim.

Özgür'le birlikte Pakistan ve Afganistan vizelerini aldık (Özgür gri pasaportlu olduğu için Pakistan vizesine ihtiyaç duymadı), İstanbul'a döndük ve bavullarımızı hazırlamaya koyulduk.

Afganistan'ın havayolu kapalı olduğu için Kabil'e varmak kolay değildi. Pakistan'a uçup İslamabad'dan karayoluyla geçmemiz gerekiyordu.

Pakistan-Afganistan sınırının koşullarının çok zor olduğu konusunda uyarılmıştık. O nedenle bavul değil, sırt çantaları hazırladık.

12 Eylül Pazar akşamı Özgür'le birlikte İslamabad'a doğru yola çıktık. İndiğimizde saat sabah dördü geçiyordu. Havaalanı çok kalabalıktı. Yüzlerce erkek yerlere oturmuş bekliyordu.

Kim olduklarını sorunca Türkiye'ye kaçak yollarla girmiş ve yakalandıktan sonra sınırdışı edilmiş Afganlar olduğunu öğrendik. Afganistan'a henüz varmadan ülkelerinden kaçmaya çalışan Afganların dramı İslamabad'da karşımıza çıkmıştı bile.

Planımız şuydu: Pakistan'ın başkenti İslamabad'da bir gün kalacaktık, o esnada Enformasyon Bakanlığı'ndan Afganistan'a geçiş için gereken izin belgesini çıkaracaktık. Hem bizi İslamabad'dan Torham sınır kapısına götürececek hem de karşı tarafta Torham'dan alıp Kabil'e ulaştıracak iki güvenilir araba ve mihmandar ayarlayacaktık ve ertesi gün sabaha karşı yola çıkacaktık.

Bu zorlu programda eşyalarımızı bırakıp o gün konaklamamız için bizi Pakistan Büyükelçimiz Sayın İhsan Mustafa Yurdakul elçiliğe davet etmişti.

Dış temsilciliklerin içinde en güzellerinden biri olarak bilinen İslamabad Büyükelçiliğimizi orada '90'larda görev yapmış rahmetli İnal Batu ve üniversiteden arkadaşlarım olan çocukları Arda ve Pelin Batu'dan dinlemişimdir. Büyükelçi Yurdakul'un nazik davetini kabul ettik ve eşyalarımızı bırakmak ve birkaç saat dinlenmek için bu güzel sefarethaneye gittik.

Biraz toparlanma ve istirahatın ardından İstanbul'da bağlantı kurduğumuz isimlerin direktifleri doğrultusunda Pakistan Enformasyon Bakanlığı'nın ilgili biriminden izin kâğıdı çıkarmak için harekete geçtik.

Ancak o da ne? Elçilikte kaldığımız odanın kapısını açıp dışarı adım atmamızla geri kaçmamız bir oldu. Öyle bir sıcak, öyle bir nem vardı ki... Etraf yanıyordu!

O boğucu havada elçiliğin verdiği araçla 2,5 saat boyunca yaklaşık üç kilometrelik bir alan içinde döndük durduk. Meğer Enformasyon Bakanlığı'nın birkaç binası varmış. Herkes bizi bir diğerine yolladı. Öğleden sonra nihayet doğru kapıyı çalıp Enformasyon Bakanlığı görevlileriyle birkaç saat sohbet ederek ihtiyacımız olan izni çıkarmayı başardık.

Ancak...

Tam zaferimizi kutlarken pat telefon geldi.

Karşımda bir gün önce sınırdan geçmiş bir meslektaşım. "Nagehan Hanım, biz dün sabaha karşı saatlerce Torham'da kaldık. Çok zorlandık. Afganistan'a almamak için her şeyi yaptılar. En sonunda girdik ancak sınırı kapadılar, haberiniz olsun" dedi.

Haydaa...

Tüm hazırlıklar tamam, randevular alınmış, ne yapacaktık?

Hemen hem Pakistan Büyükelçimiz Sayın Yurdakul'u hem de Afganistan Büyükelçimiz Sayın Cihad Erginay'ı aradım. Onlar da "Evet, bize de böyle bir bilgi geldi, girişlerin süresiz askıya alındığı söyleniyor ama teyit ettiremedik henüz" dediler.

Peki ne yapacaktık? Kapı kapandıysa ne zamana kadar İslamabad Büyükelçiliği'nde kalacaktık? Kaldı ki on gün sonra dönüş uçağımız vardı, zaten üç gün yolda geçiyordu, onu ileri almam evdeki tüm organizasyonu yeniden yapmam demektir. Çocuklar ne olacaktı?

Bölgeyi bilen herkesle saatler süren konuşmalar yapıp tavsiyeler dinledikten sonra Özgür'le birlikte kararımızı verdik:

Planı bozmayacaktık, gidip kapı kapalı da olsa zorlayacak, bir şekilde girmeye çalışacaktık.

14 Eylül, sabaha karşı 4'te İslamabad'dan ayarladığımız araba ile yola çıktık. İyi bir Türkmen mihmandar bulmuştuk, yaklaşık 4 saat süren bir yolculuktan sonra Torham'a vardık. Toz toprak içinde yüzlerce arabanın beklediği bir alana girdik. Şoför durdu. "Buraya kadar" dedi. Ama ortada sınıra benzer bir şey yok. Sadece etrafımıza toplanan ve bizden bir şeyler isteyen onlarca çocuk ve delikanlı...

İşte o an neden bavul değil sırt çantası ile seyahat etmemiz gerektiği konusunda bizi uyarınları hatırladım. Sırt çantalarımız, kamera ve teknik ekipman ile tozlu topraklı yollardan ve büyük bir kalabalıkla birlikte yaklaşık bir saat yürümemiz gerekiyordu.

Nihayet kapıya vardığımızda başka bir sorun bizi bekliyordu. Yanımızdaki dolarlar... Malum, Kabil'de kredi kartı geçmiyordu, otel ve diğer harcamalar için nakit para almıştık. Ama Pakistan sınırında yüz dolardan fazla geçiremeyeceğimiz konusunda uyarıldık. O parayı düşük bir kurdan çevirmek isteyebilirlerdi. Özgürle üzerimizdeki parayı çorapların, çamaşırların, tişörtlerin arasına sokuşturduk ve aramaya öyle girdik ama o anlardaki endişemi hiç unutamam.

Ya görürlerse? Ya sorun çıkarsa?

Neyse ki x-ray pek ileri teknoloji değildi ancak sonradan istihbarat olduğunu tahmin ettiğim birileri bizi bir odaya buyur etti. Afganistan'a niye gittiğimizi, kim olduğumuzu sordular. Yirmi dakika kadar bizi tuttular, sonra ağızımıza ne olduğunu hâlâ bilmediğim ama aşu olduğu iddia edilen bir sıvı damlattılar ve o itiş kakışın içinde belki otuz kere kâğıtlarımız kontrol edilip ismimiz birtakım kâğıtlara yazıldıktan sonra Afganistan'a ayak bastık.

Bizi şoförümüz ve mihmandarımız kapıda bekliyordu. Ben büyük zorluklarla karşılaşmaya kendimi hazırlamışken ilginç

bir şekilde kapıda hiç kimseye takılmadık ve direkt geçtik. Meğer bizim şoför kapı kapanınca sınır komutanına gidip bir telefon hediye etmiş, bunu sonra teşekkür için bizi odasına götürünce öğrendik. Kapıların nasıl hemen açıldığı böylece anlaşıldı.

Sınırdan ayrılıp Afganistan macerasına başladık.

Bir anda başka bir çağa ışındık sanki...

Toprak yollar ve dağların arasından geçerek müthiş güzel bir coğrafyada ilerledik ve belli aralıklarla karşımıza Taliban'ın eli silahlı, başı sarıklı askerlerinin beklediği kontrol noktaları çıktı.

Bizi durdurup kâğıtlarımızı sorarken silahı tam üzerimize doğrulttular.

Başta çok korktuğumu itiraf edeyim. Araba her yavaşladığında başımı sıkıca örten örtüyü iyice çekiştirip peçe olarak kullandığım maskeyi gözlerimin tam altına çekip gözlerimi yere dikip nefesimi tutarak beklediğimi gören şoför Habib benimle epey eğlendi.

Ancak göz teması konusunda çok sıkı uyarılmıştım: "Kesinlikle Taliban'ın yüzüne bakma, yere bak."

Kısa süre sonra korku ve endişem azaldı ama göz teması konusundaki uyarılara Afganistan yolculuğum boyunca uydum.

Torham sınır kapısından sonra yaklaşık beş saatte Kabil'e vardık. İslamabad'ın nemli ve sıcak havasından sonra burası çok farklıydı. Kuru, serin, hatta akşamları soğuk bile denebilirdi.

Kabil apayrı bir gezegendi.

Birkaç hafta önce büyük bir dönüşüm yaşanmamış, havaalanı patlamasında, izdihamda, saldırılarda yüzlerce kişi ölmüş gibi kalabalık sokaklar, durma noktasında trafik, kargaşa, keşmekeş...

Adım başı ağır silahlı Taliban mensuplarıyla dolu kamyonetler, dilenci çocuklar, sokak satıcıları, bankalar önünde yüzlerce kişi...

Hayat sanki her şey daha birkaç hafta önce altüst olmamış gibi devam ediyordu ama her attığınız adımda bir şey olabilir, bir yer patlayabilir duygusunu hep hissediyordunuz.

Kabil’de kaldığımız bir hafta boyunca bu duyguyla ama aynı zamanda büyük bir gazetecilik merakı ve heyecanıyla çalıştık. Taliban hükümet sözcüsünden Pençsir’in komutanına, Taliban’dan saklanan ve hayatı tehlikede olan kadınlardan ABD’nin yanlışlıkla bomba atarak yok ettiği bir ailenin hayatta kalan mensuplarına kadar birçok kişiyle konuştuk.

Ancak bizi en çok zorlayan ve uğraştıran Afganistan’ın eski devlet başkanı Hamid Karzai röportajı idi. Başta Hikmet Çetin, Kabil’de kurduğumuz bağlantılar eski rejimin ismini vermek istemeyen önemli şahsiyetleri olmak üzere birçok kişiyi aracı kıldık ve seyahatimizin programını değiştirdik.

Defalarca bize randevu verileceği söylendi ve bir türlü zaman netleştirilemedi.

En sonunda gün ve saat konusunda teyit almayı başardık.

Hamid Karzai’nin konutu Türkiye Büyükelçiliği’nin hemen karşısında, bizim kaldığımız otelin çaprazında yer alıyordu. Sokağın başına bir kontrol noktası yerleştirilmişti. Orada ve kapıda Taliban vardı. İçeriye çok sıkı kontrollerden sonra girebiliyordunuz. Bizden yanımızdaki malzemelerle ilgili bir liste istemişlerdi. Listede birkaç detayı eksik bırakmışız diye önce sorun yaşadık, sonra detaylı bir döküm çıkardık ve uzun ara-malar sonucu içeri buyur edildik.

Üç aşamalı kapı büyük yeşil bir bahçeye açılıyordu. Burası Karzai’nin hem ailesi ile yaşadığı evi, hem çalışma ofisini hem de konut çalışanlarının lojmanlarını barındıran çok büyük bir alandı. Bizi bir çalışma odasına buyur ettiler. İçeride geniş bir kütüphane, raflarda da Karzai’nin dünyanın dört bir tarafından liderlerle çekilmiş fotoğrafları vardı.

George Bush, Tony Blair, Angela Merkel, Vladimir Putin... Tayyip Erdoğan’la fotoğrafı orta rafta çok görünen bir yerdeydi, biraz ilerisinde de Abdullah Gül’le bir fotoğrafı vardı.

On dakika kadar bekleyip kamerayı kurduktan sonra danış-manlar koşarak içeri girdiler. Elleriyle işaretler yapıyorlar, “No no” diyorlardı. Karzai sadece yazılı röportaj verebilirmiş, tele-

vizyon olmazmış. Halbuki biz kameramızı bilgi olarak paylaşmışız, düzeneği kurmuşuz, kanala haber vermişiz.

Tabii önce bu gelişme bizde soğuk duş etkisi yarattı. Onca emek, heyecan, bekleyiş...

Ama pes etmedik. Baktık danışmanları ikna edemiyoruz, tamam deyip eski devlet başkanını beklemeye başladık.

Neyse ki yapıcı ve renkli kişiliğiyle tanınan başkanla karşılansınca sorun çözüldü, kendisini ikna etmeyi başardık ve böylece Taliban'ın yönetimi devralmasının ardından dünya televizyonlarında ilk kez Karzai ile biz röportaj yapmış olduk.

Bir hafta süren Kabil seyahatimiz boyunca Afganistan Büyükelçimiz Sayın Cihad Erginay ve değerli büyükelçilik çalışanları bizimle yakından ilgilendiler, Türk misafirperverliğini gösterdiler, her konuda yardımcı oldular. Başta büyükelçimiz olmak üzere, elçilikteki herkese ne kadar teşekkür etsem az.

İnsan, Türkiye gibi güçlü bir devletin vatandaşı olmanın kıymetini Afganistan gibi bir örneği görünce çok daha iyi anlıyor.

Bir hafta boyunca orada görev yapan meslektaşlarımız ile de güzel bir dayanışma sergiledik. Anadolu Ajansı Kabil bürosunda çalışan Sayed Khodaberdi Sadat'ın hakkını ödeyemeyiz. Bize her konuda yardımcı oldu.

Buraya kadarı Afganistan deneyiminin ilk bölümü...

Orada olduğumuz süre boyunca yaptığımız röportajlar ve yazdığım yazıları ileriki sayfalarda bulabilirsiniz. Her gün canlı bağlantılar da gerçekleştirdik. Röportaj ve haberleri de görebilirsiniz.

İkinci bölüm ise Taliban'ın Afganistan'ına bir yıl sonra yaptığımız seyahati kapsıyor. Aradan bir yıl geçtikten sonra, Ekim 2022'de kameraman arkadaşım Özgür Balaban'la ikinci kez gittik Kabil'e.

İkincisi, ilkinden farklı bir deneyimdi.

Onun hikâyesi, o seyahatten yazılar ve röportajlar da ileriki sayfalarda.

2021 yılının yazında Taliban kimsenin beklemediği bir hızla Afganistan'ı ele geçirdi. Tüm dünya oturup yaşanan insanlık dramını seyrederken ancak bir avuç gazeteci oraya gidip olanları belgeleyebildi.

Nagehan Alçı Taliban'ın Afganistanı'na ilk giden gazetecilerden biriydi. Yaşanan dramı, kadınların ve eski yönetimin durumunu belgelediği gibi Taliban'ın üst düzey yöneticileriyle ve komutanlarıyla da görüşüp kimsenin tam olarak bilmediği bir ülkeye ışık tuttu.

Herkesin kaçmak için can attığı, kimsenin sesinin duyulmadığı bir yerde, Taliban'ın Afganistanı'nda...

1977'de İstanbul Yeşilköy'de doğdu. İstanbul Erkek Lisesi'nin ardından Boğaziçi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler ve Siyaset Bilimi Bölümü'nden mezun oldu. Akşam, Milliyet, Habertürk gazetelerinde muhabirlik ve köşe yazarlığı yaptı. Sky Türk, Kanal 24, Beyaz TV, CNN Türk, NTV kanallarında belgesel serileri, sohbet programları ve siyasi yorumculuk yaptı. Halen Habertürk televizyonunda yorumculuk ve Habertürk.com'da köşe yazarlığı yapmaktadır.

